

ผลของกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์
การรักษาและความตั้งใจมาตรวจตามนัดของผู้ป่วยจิตเภท

นางสาวนภาพร เหลืองมงคลชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 2 7 7 8 0 6 9 3 6

THE EFFECT OF PERCEIVED SELF-EFFICACY PROMOTING GROUP ON MEDICATION
ADHERENCE AND FOLLOW-UP INTENTION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS

Miss Napaporn Luangmongkhonchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2011
Copyright of Chulalongkorn University

540323

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรวจตามนัดของผู้ป่วยจิตเภท

โดย

นางสาวนภาพร เหลืองมงคลชัย

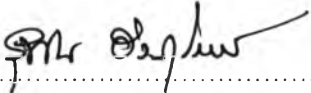
สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

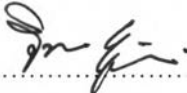
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

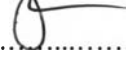

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. ชุตักดี ชัมภลิจิต)

นภาพร เหลืองมงคลชัย : ผลของกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการ
 ใช้จ่ายตาม เกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรวจตามนัดของผู้ป่วยจิตเภท (THE EFFECT
 OF PERCEIVED SELF-EFFICACY PROMOTING GROUP ON MEDICATION
 ADHERENCE AND FOLLOW- UP INTENTION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS)
 อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 144 หน้า.

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะ
 แห่งตนต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรวจตามนัดของผู้ป่วยจิตเภท
 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยจิตเภทแผนกผู้ป่วยนอก จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองได้รับกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบวัดพฤติกรรมการ
 ใช้จ่ายตามเกณฑ์การรักษาและแบบวัดความตั้งใจการมาตรวจตามนัด ซึ่งตรวจสอบความตรง
 ตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความเที่ยง .88, .81ตามลำดับ และ เครื่องมือกำกับ
 การทดลองคือ แบบประเมินการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ป่วยจิตเภทต่อพฤติกรรมการ ใช้จ่ายตาม
 เกณฑ์การรักษาและมาตรวจรับยาตามนัด ได้ค่าความเที่ยง .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที่
 Independent t-test และ Paired t-test ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คะแนนพฤติกรรมการใช้จ่ายตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรวจตามนัดของ
 ผู้ป่วยจิตเภทแผนกผู้ป่วยนอกหลังได้รับกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน สูงกว่าก่อนได้รับ
 กลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คะแนนพฤติกรรมการใช้จ่ายตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรวจตามนัดของ
 ผู้ป่วยจิตเภทแผนกผู้ป่วยนอกกลุ่มที่ได้รับกลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน สูงกว่ากลุ่มที่
 ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 ปีการศึกษา.....2554.....ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5277806936: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORDS: SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SELF-EFFICACY PROMOTING GROUP, ADHERENCE.

NAPAPORN LUANGMONGKHONCHAI: THE EFFECT OF PERCEIVED SELF- EFFICACY PROMOTING GROUP ON MEDICATION ADHERENCE AND FOLLOW-UP INTENTION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS. ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph. D.. 144 pp.

The purposes of this quasi-experimental research were; to study the effect of perceived self-efficacy promoting group on medication adherence and follow-up intention of schizophrenic patients. The samples were 40 schizophrenic patients, randomly assigned into one experimental group who participated in self-efficacy promoting group and one control group who participated in regular caring activities. Research instruments were; The self-efficacy promoting group, the medication adherence scale and follow-up intention scale. These instruments were tested for content validity by 5 psychiatric experts. The reliability were .88, .81 respectively and self-efficacy on medication adherence and follow-up intention of schizophrenic patients scale the reliability were 80. The t-test was used in data analysis. Major findings were as follows:

1. Medication adherence and follow-up intention of schizophrenic patients, after participation in self-efficacy promoting group, was significantly higher than that before the experimental, at the .05 level.

2. Medication adherence and follow-up intention of schizophrenic patients who participated in self- efficacy promoting group was significantly higher than that of schizophrenic patients who participated in the regular caring activities, at the .05 level.

Field of Study : Mental Health and Psychiatric Nursing Student's Signature :

Academic Year : 2011 Advisor's Signature :

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ถีอนุชวณิชย์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ข้อคิดอันมีคุณค่า ชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาส่งเสริม และให้กำลังใจ เป็นการสร้างพลังให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น อุตสาหะ พยายามทำการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพ และผู้ป่วยมากที่สุด ผู้ศึกษามีความประทับใจ และซาบซึ้งในความเมตตา กรุณา และเสียสละของอาจารย์ ในการประสิทธิ์ประสาทวิชาของท่านเป็นที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลิจิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ทำให้กำลังใจ ให้ข้อคิดคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ ให้คำสอน ข้อเสนอแนะ จนได้เครื่องมือการศึกษาที่สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ประสบผลลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณรองผู้อำนวยการโรงพยาบาลปลวกแดง นายแพทย์ทศนเทพ ยิ้มยิ้ม และหัวหน้าฝ่ายการ นางจวิรรณ คณวัฒน์ ที่อนุเมตตาให้ลาศึกษาต่อ น้องๆพยาบาลงานห้องคลอด รวมทั้งจิตแพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่แผนกจิตเวช โรงพยาบาลระยองทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ในการให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก สำหรับการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ผู้ให้กำเนิดให้สติปัญญา ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่บุพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้ป่วยโรคจิตเภททุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ให้มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความรู้เกี่ยวกับโรคจิตเภท.....	13
การพยาบาลผู้ป่วยจิตเภท.....	22
ความหมายของพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา.....	30
ความหมายของความตั้งใจมาตรวจตามนัด.....	35
บทบาทพยาบาลต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์และความตั้งใจมาตรวจตามนัด.....	36
ทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน.....	37
การบำบัดด้วยกลุ่มและจิตบำบัดกลุ่ม.....	49
กลุ่มส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	90

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	98
การดำเนินการทดลอง	112
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	129
สรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	130
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	139
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผลการวิจัย.....	145
ข้อเสนอแนะ.....	159
รายการอ้างอิง.....	161
ภาคผนวก.....	180
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	124
ภาคผนวก ข การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	126
ภาคผนวก จ ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	134
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	230

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ป่วยจิตเภทด้านการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาและมาตรฐานรักษาตามนัด.....	87
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	89
3	คะแนนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองตามคะแนนการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา (Pre-test).....	91
4	คะแนนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองตามคะแนนความตั้งใจในการมาตรฐานรักษาตามนัด (Pre-test).....	92
5	คะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรฐานรักษาตามนัดของผู้ป่วยจิตเภทแผนกผู้ป่วยนอกระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง (Independent t-test).....	95
6	คะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรฐานรักษาตามนัดของกลุ่มทดลองระหว่าง ก่อนดำเนินการทดลองและหลังดำเนินการทดลอง (Paired- t test).....	96
7	คะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนดำเนินการทดลองและหลังดำเนินการทดลอง.....	97
8	คะแนนความตั้งใจมาตรฐานรักษาตามนัด ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง (Paired- t test).....	98
9	คะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรฐานรักษาตามนัดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง (Independent t-test).....	99
10	คะแนนพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาและความตั้งใจมาตรฐานรักษาตามนัดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม(Paired-t test).....	100